

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobce: D. R.
bytem ...
proti

žalované: Česká advokátní komora
sídlem Národní 118/16, Praha 1
zastoupena JUDr. Petrem Čápem, advokátem
sídlem náměstí Svobody 1, Dobříš

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v nezapsání žalobce do seznamu advokátních koncipientů na jeho žádost ze dne 17. 2. 2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobce je absolventem pětiletého vysokoškolského programu v oboru právní věda na Vladimírské státní univerzitě Alexandra Grigorjeviča a Nikolaja Grigorjeviča

Stoletových (dále jen „Vladimířská státní univerzita“). Zároveň je studentem čtvrtého ročníku Právnické fakulty Univerzity Karlovy, přičemž absolvoval všechny studijní povinnosti magisterského studijního programu kromě obhajoby diplomové práce a státních závěrečných zkoušek. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem žalobce brojí proti tomu, že jej žalovaná odmítla zapsat do seznamu advokátních koncipientů. Žalovaná zastává názor, že žalobcovo vysokoškolské vzdělání získané na zahraniční vysoké škole svým obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v oboru právo na vysoké škole v České republice, ve smyslu § 37 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, (dále jen „zákon o advokacii“).

II. Žaloba

2. Žalobce konstatoval, že jeho vzdělání získané v Ruské federaci bylo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nostrifikováno jako rovnocenné magisterskému vzdělání v oboru právo získanému v České republice. I obsahově bylo jeho vzdělání odpovídající vzdělání českému, což žalobce ilustroval počtem vyučovacích hodin absolvovaných v předmětech různých právních odvětví. Žalobce již v České republice působil jako zahraniční advokát a navíc doložil, že téměř absolvoval studium práva na české vysoké škole, a tedy není pochyb o tom, že si osvojil dostatečné dovednosti k tomu, aby mohl vykonávat právní praxi v České republice. Dále žalobce odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 443/16 a rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 140/2016 - 46, z nichž vyplývá, že žalobci nemůže být kladena k tíži skutečnost, že na zahraniční vysoké škole nestudoval české právo.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl. Z aktuální judikatury vrcholných soudů dle žalované vyplývá, že jí byla zachována diskrece při posuzování, zda v konkrétním případě převáží právo uchazeče o zápis do seznamu koncipientů na svobodnou volbu povolání, nebo zájem na ochraně kvalifikovanosti a profesionality poskytování právních služeb v České republice. V případě posuzovaném Ústavním soudem ve věci sp. zn. II. ÚS 443/16 byl žalobce absolventem Jagellonské univerzity v Krakově, kterou lze objektivně považovat za vysoce prestižní; žalobce netvrdil ani neprokázal, že by jím absolvovanou vysokou školu v Ruské federaci bylo možné považovat za obdobně kvalitní. Podmínku zahraničního vzdělání podle § 37 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákona o advokacii žalobce tedy nesplňuje.

IV. Ústní jednání

4. Dne 13. 8. 2020 se ve věci konalo ústní jednání. Účastníci setrvali na svých stanoviscích prezentovaných již v písemných podáních. Žalobce nad rámec obsahu žaloby navrhl k důkazu aktuální výpis splněných studijních povinností v rámci jeho studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Dále uvedl, že v případě jiných absolventů vysokých škol žalovaná jejich studium uznala, pokud byli absolventy kurzu českého práva, který se v zásadě kryje se studijními povinnostmi, které žalobce splnil v rámci nedokončeného studia v České republice. Žalovaná v reakci na toto tvrzení zdůraznila, že pokud žalobce vůbec nesplňuje zákonnou podmínku vzdělání, nemůže být do seznamu koncipientů zapsán.
5. Soud konstatoval obsah správního spisu. Žalobce dne 17. 2. 2020 podal žádost o zápis do seznamu koncipientů. Přiložil potvrzení o vykonaných zkouškách ze dne 17. 2. 2020,

z něhož vyplývá, že je studentem čtvrtého ročníku právnické fakulty Univerzity Karlovy, přičemž již úspěšně složil všechny studijní povinnosti kromě obhajoby diplomové práce a státních závěrečných zkoušek. Žalovaná žalobci přípisem ze dne 2. 3. 2020, č. j. 02.74-000001/20-074, sdělila, že nesplňuje podmínky pro zápis do seznamu koncipientů, neboť nedisponuje požadovaným vzděláním.

6. K návrhu žalobce soud provedl důkazem překlad diplomu o vysokoškolském vzdělání vydaného Vladimírskou státní univerzitou, dle něž žalobce dne 5. 7. 1999 získal kvalifikaci „*právník oboru právní věda*“. Soud také provedl důkazem osvědčení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 26. 4. 2018, č. j. MSM-T-11507/2018-1, o uznání žalobcova vzdělání v České republice.
7. Dále soud k návrhu žalobce učiněnému na jednání provedl aktuální výpis splněných studijních povinností vydaný právnickou fakultou Univerzity Karlovy dne 12. 8. 2020, z něhož vyplývá, že žalobce oproti stavu k 17. 2. 2020 splnil ještě diplomový seminář a účastnil se předstátnicové výuky. Studium však dosud úspěšně nedokončil, neboť nevykonal státní závěrečné zkoušky a neobhájil diplomovou práci.
8. Soud zamítl další žalobcovy návrhy na dokazování listinami, a to konkrétně sděleními České advokátní komory ze dne 25. 5. 2018, 18. 6. 2018, 22. 8. 2018, 7. 11. 2018 a 2. 3. 2020, dále žádostí o zapsání do seznamu advokátních koncipientů, kopií pracovní smlouvy a dokladem o splněných studijních povinnostech na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Tyto listiny buď byly součástí správního spisu předloženého žalovaným, a tedy nebylo třeba je provádět jako důkazy, anebo byly pro rozhodnutí soudu nepodstatné.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud posoudil, zda je zásah žalovaného nezákonný, a vycházel přitom ze skutkového stavu, který zde je v době rozhodnutí soudu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
10. Žaloba není důvodná.
11. Mezi účastníky se vede spor pouze o otázku, zda žalobce splňuje podmínku vzdělání pro zápis do seznamu advokátních koncipientů. Tuto podmínku lze splnit buď absolvováním magisterského studijního programu na vysoké škole v České republice v oboru právo podle § 37 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona o advokacii, nebo studiem na vysoké škole v zahraničí, pokud takové vzdělání bylo uznáno v České republice a pokud zároveň „*odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v oboru právo na vysoké škole v České republice*“, podle § 37 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákon o advokacii.
12. Je zřejmé, že žalobce podmínku vzdělání získaného v České republice nesplňuje. Žalobce sice prokázal, že studuje obor právo a právní věda na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, avšak toto studium dosud nedokončil. Podmínka vzdělání ve smyslu zákona o advokacii je pochopitelně naplněna jediné v případě, že studium bylo úspěšně dokončeno. Ani skutečnost, že žalobce již úspěšně splnil téměř všechny studijní povinnosti, nemůže ukončené vysokoškolské vzdělání nahradit.
13. Je naopak nesporné, že žalobce absolvoval právnické vzdělání na zahraniční vysoké škole, konkrétně na Vladimírské státní univerzitě. Toto vzdělání bylo v České republice uznáno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle § 89 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve spojení s Úmluvou o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu publikovanou pod č. 60/2000 Sb. m. s. Tím je splněna první podmínka § 37 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákona o

advokacii, tedy že žalobcovo vzdělání je v České republice uznáno. Zákon však vyžaduje ještě splnění druhé podmínky, tedy že obsah a rozsah vzdělání odpovídá tomu, které lze získat v České republice.

14. Žalobce má pravdu, že zahraniční vzdělání nelze označit za nedostačující jen proto, že jeho předmětem nebylo studium českého platného práva; je třeba zkoumat především, zda dané vzdělání absolventa vybavilo dostatečnými dovednostmi a praktickými schopnostmi (nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. II. ÚS 443/16, bod 44). V případě absolventa Jagellonské univerzity v Krakově Ústavní soud dospěl k závěru, že z předložených důkazů vyplývá velmi vysoká úroveň právnického vzdělání jak přímo na dané univerzitě, tak obecně v Polsku; Ústavní soud vycházel z dlouhodobě vysokého hodnocení univerzity v tisku, zařazení tzv. právnických klinik do výuky všech polských právnických fakult, a také ze skutečnosti, že řada absolventů Jagellonské univerzity již v České republice složila advokátní zkoušky a právní služby poskytovali veskrze kvalifikovaně (tamtéž, body 45 až 47). Ústavní soud zároveň zdůraznil, že *„podle okolností, které budou v budoucnu zjištěny o vzdělání získaném na konkrétní vysoké škole, zůstává ČAK zachována diskrece při hodnocení zákonných požadavků vyplývajících z § 37 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákona o advokacii a při jejich ústavně souladné aplikaci“* (tamtéž, bod 59).
15. V nyní projednávané věci žalobce neuvedl v podstatě žádná konkrétní tvrzení týkající se kvality vzdělání poskytovaného na jím absolvované univerzitě, a to ani v žalobě, ani při předchozí komunikaci s žalovanou. Nenavrhoval v tomto ohledu ani žádné důkazy. Omezil se jen na obecná tvrzení o srovnatelnosti právního vzdělání a právní kultury v České republice a v Rusku. Ruská federace je rozsáhlý stát s federativním uspořádáním, a lze tedy očekávat, že úroveň studia práva na různých ruských univerzitách se bude významně lišit. Vladimírská státní univerzita, kterou vystudoval žalobce, není v České republice všeobecně známá, a o kvalitách jí poskytovaného právnického vzdělání si tedy nelze bez dalšího učinit žádný obrázek. Z pouhého výčtu názvů předmětů, které žalobce při studiu absolvoval, také nelze o kvalitě výuky nic zjistit.
16. Žalobce dále netvrdil, že by některý absolvent této univerzity v České republice již vykonával advokacii (jak tomu bylo v případě posuzovaném Ústavním soudem ve výše citovaném nálezu). Na ústním jednání sice žalobce v obecné rovině upozornil, že žalovaná zapsala do seznamu koncipientů absolventy jiných zahraničních vysokých škol, avšak toto zjištění je samo o sobě nepodstatné, protože z kvality jedné zahraniční vysoké školy nelze žádným způsobem usuzovat na kvalitu školy jiné. Pokud žalobce nenavrhl žádné konkrétní důkazy týkající se kvality vzdělání na Vladimírské státní univerzitě, neunesl své důkazní břemeno, a soud proto musel dospět k závěru, že srovnatelnost žalobcova vzdělání se vzděláním poskytovaným na českých vysokých školách nebyla prokázána. Podmínku vzdělání podle § 37 odst. 1 písm. b) bodu 2 zákona o advokacii tedy žalobce nesplnil.
17. Podpůrně je také třeba upozornit, že Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 443/16 mimo jiné při aplikaci zákona o advokacii zohlednil zájem na ochraně volného pohybu pracovníků a svobody usazování dle čl. 45 a čl. 49 Smlouvy o fungování Evropské unie (bod 52 nálezu). Jelikož žalobce v nyní projednávané věci není občanem Evropské unie, tyto svobody mu nesvědčí, a soud je tedy nebral v úvahu.
18. Žalobcova argumentace je v podstatě postavena na kombinaci dokončeného zahraničního vzdělání, jehož kvalita však nebyla prokázána, nedokončeného vzdělání na české vysoké škole, a dosavadních pracovních zkušeností v České republice. Zákon však pro zápis do

seznamu koncipientů vyžaduje dokončené vysokoškolské vzdělání, buď české, nebo srovnatelné zahraniční. Žalobce nedisponuje ani jedním, a proto se koncipientem zatím stát nemůže. Tento závěr nelze zvrátit prostřednictvím posuzování, zda je žalobce fakticky nadán znalostmi a schopnostmi potřebnými pro výkon koncipientské praxe, neboť tím by byl zákonný požadavek dosaženého formálního vzdělání zcela popřen. V každém případě však platí, že pokud žalobci v době konání ústního jednání v projednávané věci k dokončení českého vysokoškolského vzdělání zbývaly pouze státní závěrečné zkoušky, měl by být schopen studium záhy dokončit, a tím zákonné podmínky pro zápis do seznamu koncipientů splnit.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

19. Protože žaloba nebyla důvodná, soud ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
20. Výrok o náhradě nákladů řízení účastníků se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něž má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů účastník, který byl v řízení úspěšný. Žalobce v tomto řízení úspěšný nebyl; žalovaná úspěšná byla a na ústním jednání byla zastoupena advokátem, náklady na zastoupení advokátem však v jejím případě nelze považovat za důvodně vynaložené (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 - 87, č. 1260/2007 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. srpna 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v. r.
předsedkyně senátu